

Toespraak secretaris-generaal Siebe Riedstra van Justitie en Veiligheid bij de jaarlijkse bijeenkomst Tuin van Bezinning, 6 juni 2019

Dames en heren - familieleden, vrienden en collega's van diegenen die wij hier vandaag herdenken,

Fijn dat u met zovelen bent gekomen, hier bij het nationaal monument Tuin van Bezinning.

De plek die ons er aan herinnert, dat wie kiest voor de politie, ook kiest voor een vak waar offers worden gebracht – en soms zelfs het grootste offer. De namen van de 163 politiemensen die hun leven verloren bij de uitoefening van hun taak zijn daarvan hier, in Warnsveld, elke dag het bewijs.

Net als de persoonlijke verhalen van de mensen die hier vandaag aanwezig zijn, familieleden van omgekomen politiemensen.

Maar op een dag als vandaag ben ik mij als secretaris-generaal ook zeer bewust van mijn verantwoordelijkheid om de gevaren die de politiemensen bedreigen zoveel als mogelijk te beperken. Door er toe bij te dragen dat u veiliger kunt werken en dat de mensen die u hinderen in uw werk of die u bedreigen zwaarder worden gestraft.

Over dat laatste is begin dit jaar, na afloop van Oud en Nieuw, veel gesproken. Tijdens drie bijeenkomsten met tientallen mensen van politie en andere organisaties is geconcludeerd: zoals het nu op sommige plaatsen gaat bij de jaarwisseling, dat kan echt niet meer. Er waren weer meer incidenten – mishandeling, bedreiging, vernieling. En ook meer geweld tegen de politie. Agenten werden geslagen, geschopt en belaagd met zwaar vuurwerk. Zoals één van de agenten zei: vroeger was het een feest, nu is het een oorlogsgebied.

En dat zien we niet alleen bij Oud en Nieuw, maar eigenlijk het hele jaar. In uitgaansgebieden, bij sportwedstrijden, bij festivals en feesten. Hier kunnen we kort over zijn. Geweld tegen de politie is niet acceptabel en we gaan er iets aan doen. 'Hinderen van hulpverleners' gaan we veel zwaarder straffen. Het moet afgelopen zijn.

Want zonder mensen die u hinderen, belagen of uitschelden is uw werk al zwaar genoeg.

Dit jaar waren er twee gebeurtenissen die ons land zwaar hebben geschokt: het ongeluk met de Stint in Oss en de aanslag in Utrecht. Die agent die als eerste de tram binnenging! Eerst moest hij zich ontfermen over een zwaargewond meisje, tot een collega dat van hem overnam. Daarna stond hij een man bij die stervende was. Vervolgens werd hem gevraagd het gebied af te zetten, om te voorkomen dat nieuwsgierigen te dichtbij kwamen. En daarna werd hij opgeroepen om een nieuwe melding te controleren – want er zou sprake zijn van een tweede aanslag.

Dat zijn de momenten waarop politiemensen nog maar aan één ding denken: hoe los ik dit op? Maar daarbij gaan ze wel zowel lichamelijk als geestelijk voorbij hun grenzen.

Hoe kom je dan 's avonds thuis?

En hoe kom je thuis als je hebt gezien hoe een trein op een bakfiets vol kinderen is ingereden?

En toch zie je juist in dat soort gevallen ook hoe geweldig de politie als team kan functioneren. Zowel in Utrecht als in Oss is het hele team bij elkaar gekomen – ook wie die dag vrij was. Iedereen die erbij was, vertelde zijn verhaal. Het verdriet, de angst en de spanning werden samen gedragen.

En ook de weken erna houden de collega's elkaar in de gaten. Ben je nog OK? Slaap je wel goed?

Ik denk dat we dat beter aanpakken dan vroeger. Het politievak is een hard vak. Maar je hoeft jezelf niet nog stoerder voor te doen dan je bent. Wie zijn emoties te veel onderdrukt, krijgt daar last van.

Ook dat hebben we het afgelopen jaar te veel gezien. Agenten die hun ervaringen uiteindelijk toch niet konden verwerken. De confrontatie met een belager, waarbij ze echt dachten dat hun laatste uur geslagen had. Of de confrontatie met een gruwelijk misdrijf. Ervaringen met zo'n impact, dat de agent zijn beroep nooit meer kan uitoefenen. Gelukkig kunnen zij nu op een speciaal bureau in Poortugaal op een andere manier aan de slag. In een rustiger, minder stressvolle baan. En sommigen van hen keren hun ervaring ten goede door collega's hun verhaal te vertellen. Met als boodschap: let op. Het kan ons allemaal overkomen. Doe je niet sterker voor dan je bent. Vraag hulp als je er niet zelf uitkomt. En luister naar je

omgeving – want het zijn vaak je geliefden die het eerst door hebben dat het niet goed met je gaat.

Dames en heren,

Het Nederlandse politiekorps heeft het afgelopen jaar geen doden te betreuren gehad en daar ben ik dankbaar voor. Ik hoop dat we hier volgend jaar hetzelfde kunnen zeggen.

Maar de politieagenten die in voorgaande jaren tijdens de uitoefening van hun functie zijn omgekomen, zullen wij hier altijd blijven gedenken.

Ik hoop dat u, nabestaanden, vrienden en familie en collega's van de omgekomenen, elkaar tot steun kunt zijn. En ik hoop dat deze jaarlijkse bijeenkomst, hier in deze Tuin van Bezinning, iets kan bijdragen aan de verwerking van uw verlies.